

Wojciech Odrowąż-Sypniewski

Ocena formalna poprawki do protokołu z 1. posiedzenia Sejmu RP¹

The correctness of the formal amendment to the protocol of the 1st sitting of the Sejm of the Republic of Poland

The subject of the amendment was modification of the content of the protocol. The essence of the amendment is to include in the protocol an information on the remark sent to the Marshal of the Sejm by the Deputy Chief of the Chancellery of the Sejm regarding the resumption of voting. In the author's opinion, the amendment falls within the general framework of the amendment to the protocol set out in the Standing Orders of the Sejm and should be considered by the Sejm in the manner provided for in those provisions.

Keywords: protocol, sitting of the Sejm, standing orders of the Sejm

Przedmiotem zgłoszonej poprawki była modyfikacja treści protokołu. Istota poprawki sprowadza się do zamieszczenia w protokole informacji o przekazanej Marszałek Sejmu przez zastępcę szefa Kancelarii Sejmu uwadze dotyczącej przeprowadzenia reasumpcji głosowania. W ocenie autora poprawka mieści się w ogólnych ramach poprawki do protokołu wyznaczonych przez regulamin Sejmu i powinna zostać rozpatrzona przez Sejm w trybie przewidzianym w tych przepisach.

Słowa kluczowe: protokół, posiedzenie Sejmu, regulamin Sejmu

ekspert ds. legislacji Biura Analiz Sejmowych ■
Kancelaria Sejmu, Biuro Analiz Sejmowych, Wydział Analiz Prawnych, Zespół Prawa
Parlamentarnego, WARSZAWA, POLSKA ■
wojciech.sypniewski@sejm.gov.pl ■ <https://orcid.org/0000-0002-7704-5042>

Przedmiot opinii

W dniu 28 listopada 2019 r. poseł Klubu Parlamentarnego Koalicja Obywatelska – Platforma Obywatelska, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni, skierował do Marszałek Sejmu na podstawie art. 176 ust. 5 regulaminu Sejmu pismo zawierające poprawkę do protokołu z 1. posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej. Autor pisma wnosi o uwzględnienie w protokole z posiedzenia Sejmu słów wypowiedzianych przez zastępcę szefa Kancelarii Sejmu Dariusza Salomoniczka, „który ostrzegął, że aby przeprowadzić reasumpcję głosowania musi zo-

¹ *Opinia prawna na temat poprawności formalnej poprawki do protokołu z 1. posiedzenia Sejmu RP zgłoszonej przez posła Klubu Parlamentarnego Koalicja Obywatelska – Platforma Obywatelska, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni sporządzona 10 grudnia 2019 r. na zlecenie Szefa Kancelarii Sejmu; BAS-WAKiU-150/19.*

stać zgłoszony wniosek przez grupę 30 posłów, a także że wszystkie głosy zostały oddane i należy ogłosić wyniki głosowania”. Wnioskodawca wiąże swój postulat z możliwym naruszeniem przepisów regulaminu Sejmu przez Marszałek Sejmu podczas 1. posiedzenia Sejmu RP w dniu 21 listopada 2019 r., w trakcie trwania pkt 20 porządku obrad – głosowania nad wyborem posłów-członków Krajowej Rady Sądownictwa. W treści pisma zostały przytoczone uwagi wypowiedziane przez zastępcę szefa Kancelarii Sejmu, które zarejestrowały sejmowe kamery i które są dostępne na stronie Sejmu w zakładce „Transmisje archiwalne” (autor pisma niezależnie od transkrypcji wypowiedzi zastępcy szefa Kancelarii Sejmu zamieścił w piśmie odnośnik do strony internetowej Sejmu, na której zamieszczony został plik zawierający zapis audiowizualny obrad Sejmu).

Przedmiotem opinii jest ocena, czy postulat przewodniczącego Klubu Parlamentarnego Koalicja Obywatelska – Platforma Obywatelska, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni odpowiada wymogom wynikającym z art. 176 ust. 5 regulaminu Sejmu.

Model normatywny sporządzania protokołu i stenogramu z posiedzenia Sejmu

1. Protokół oraz sprawozdanie stenograficzne z przebiegu posiedzenia Sejmu – zgodnie z art. 176 ust. 1 regulaminu Sejmu – stanowią jedyne urzędowe stwierdzenie przebiegu obrad. W przeszłości po raz pierwszy zasadę tę proklamowano w regulaminie Sejmu z 16 grudnia 1930 r. (art. 33), przyjmując, że „protokół i stenogram są wyłącznym stwierdzeniem przebiegu obrad Sejmu”. Konstytucja kwietniowa z 1935 r. podniosła ją do rangi konstytucyjnej, precyzując ponadto, że protokół i stenogram są wydawane z polecenia Marszałka Sejmu (art. 38 pkt 3 ustawy konstytucyjnej z 1935, por. także art. 42 pkt 3 regulaminu Sejmu z 23 kwietnia 1935 r.). W warunkach powszechnej dostępności transmisji audiowizualnej obrad Sejmu zasada urzędowego stwierdzenia przebiegu obrad posiedzenia straciła na znaczeniu. Przypomnijmy, że pierwotnie jej znaczenie ustrojowe wiązało się z tzw. immunitetem publikowania w druku sprawozdań z obrad Sejmu². Immunitet ten wyłączał odpowiedzialność karną wydawcy (immunitet osobisty), a także wykluczał konfiskatę druku (immunitet materialny). Publikacje sprawozdań z jawnego posiedzenia Sejmu podlegały jednak ochronie pod warunkiem, że odtwarzały one w pełni i ściśle przebieg tych obrad (art. 38 pkt 4 i art. 48 konstytucji kwietniowej; por. także art. 31 konstytucji marcowej) – „w pełni i ściśle”, czyli zgodnie z tekstem ustalonym przez Marszałka Sejmu. Warto w tym miejscu dodać, że Marszałkowi Sejmu przysługiwało prawo

² W. Komarnicki, *Ustrój państwowy Polski współczesnej. Geneza i system*, Kraków 2006 (reprint książki z 1937), s. 305.

skreślenia z protokołu i stenogramu „treści sprzecznych z obowiązkiem wierności dla Państwa Polskiego” (art. 33 regulaminu Sejmu z 1930 r. i art. 42 pkt 2 regulaminu Sejmu z 23 kwietnia 1935 r.) czy wypowiedzi zawierających znamiona przestępstwa. W sytuacji braku transmisji audiowizualnej oraz cenzury chronione immunitetem wystąpienia parlamentarzystów w Sejmie i Senacie, które następnie były kolportowane przez prasę, stawały się istotnym orężem zmagani politycznych podejmowanych przez posłów opozycji. W tym kontekście szczególne znaczenie z perspektywy prawnokarnej miało ustalenie, czy publikowana treść wystąpienia poselskiego była zgodna ze słowami wypowiedzianymi w Sejmie, czy też stanowiła jedynie ich polityczną parafrazę. Rozstrzygającym kryterium pozostawała zgodność z urzędowo stwierdzonym przez Marszałka Sejmu przebiegiem obrad, utrwalonym w protokole i stenogramie.

W sytuacji, w której przebieg obrad Sejmu może być śledzony przez obywateli na żywo za pośrednictwem środków masowego przekazu, a zapis audiowizualny podlega archiwizacji, znaczenie omawianej zasady uległo istotnej modyfikacji. Protokół i stenogram przestały w praktyce stanowić wyłączne źródło informacji o przebiegu obrad Sejmu. W obecnym stanie prawnym należy przyjąć, że urzędowy status protokołu oraz sprawozdania stenograficznego ustanawia rodzaj domniemania, zgodnie z którym przebieg obrad w trakcie posiedzenia został rzetelnie odzwierciedlony w tych dokumentach (stwierdza przebieg obrad). Nie wyklucza to jednak podnoszenia zarzutu – np. w procesie karnym (zgodnie z art. 2 § 2 Kodeksu karnego opartym na zasadzie prawdy materialnej) lub procesie cywilnym, którymi rządzi zasada swobodnej oceny dowodów przez sąd – że zawarta w stenogramie z posiedzenia Sejmu wypowiedź na skutek czynności redakcyjnych zmieniła swoje pierwotne, utrwalone na taśmie audio-wideo znaczenie albo że protokół (np. na skutek omyłki) nie obejmuje wszystkich istotnych zdarzeń obrazujących przebieg posiedzenia. W konsekwencji art. 176 ust. 1 regulaminu Sejmu nie może być odczytywany jako wyłączenie możliwości podważania w procedurach prawnych treści protokołu i stenogramu. Obecne znaczenie art. 176 ust. 1 ogranicza się do przypisania omawianego domniemania wyłącznie dokumentom wydawanym przez Marszałka Sejmu.

2. Zgodnie z regulaminem Sejmu „protokół posiedzenia Sejmu obejmuje krótki zapis o przebiegu obrad, a także – w załącznikach – pełne teksty uchwalonych ustaw, podjętych uchwał, przedłożonych sprawozdań i wniosków oraz innych materiałów rozpatrywanych przez Sejm” (art. 176 ust. 4 regulaminu Sejmu). Z kolei sprawozdanie stenograficzne to zredagowany stylistycznie pełny zapis przebiegu obrad oraz załączniki: zestawienia zgłoszonych w debacie poprawek do projektów ustaw i uchwał, imienne wykazy wyników głosowań, a także – jeżeli Marszałek Sejmu wyraził zgodę na ich publikację w stenogramie Sejmu – teksty wystąpień niewyłoszonych w danym punkcie porządku dziennego i teksty niewyłoszonych oświadczeń poselskich (art. 176 ust. 2 w związku z art. 187a regulaminu Sejmu). Obowiązek sporządzenia stenogramu z posie-

dzenia Sejmu ciąży na Marszałku Sejmu, zarządza on bowiem druk tego dokumentu (art. 176 ust. 7 regulaminu Sejmu). Protokół w trakcie posiedzenia jest prowadzony przez sekretarza Sejmu, a po przyjęciu go przez Sejm jest opatrywany podpisem Marszałka Sejmu lub przewodniczącego obradom wicemarszałka oraz prowadzącego protokół sekretarza posiedzenia. Protokół, opatrzony pieczęcią Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, przechowuje się w archiwum Sejmu (art. 176 ust. 6 regulaminu Sejmu). Czynności techniczne związane z przygotowaniem stenogramu i jego drukiem, a także redakcja protokołu posiedzenia są wykonywane przez urzędników Kancelarii Sejmu w ramach ich obowiązków.

Regulamin Sejmu przewiduje możliwość autoryzacji wystąpienia przez każdego uczestnika posiedzenia biorącego udział w dyskusji. Może ona polegać na wprowadzeniu poprawek redakcyjnych do tekstu opracowanego przez służby Kancelarii Sejmu. Autoryzacja powinna zostać dokonana nie później niż w ciągu 5 godzin od czasu wygłoszenia wystąpienia. Poprawki zgłoszone po terminie umieszcza się w kolejnym sprawozdaniu stenograficznym (art. 176 ust. 3 regulaminu Sejmu). Poprawki do tekstu stenogramu nie mogą mieć charakteru merytorycznego³ i muszą ograniczać się do tekstu własnej wypowiedzi. Uczestnik posiedzenia nie może domagać się zmian w stenogramie wykraczających poza jego własną wypowiedź. Trafnie wskazuje się, że o zachowaniu przez poprawkę wyłącznie „redakcyjnego” charakteru i o tym, czy nie przeradza się ona w próbę zmiany sensu wypowiedzi wygłoszonej w trakcie obrad, decyduje ostatecznie Marszałek Sejmu, jako organ odpowiadający za druk sprawozdań stenograficznych Sejmu⁴. W oparciu o tę samą zasadę Marszałek Sejmu mógłby odmówić przyjęcia poprawki do stenogramu, która – zachowując walor redakcyjny – wykracza poza zakres wypowiedzi uczestnika posiedzenia, który ją zgłosił. Poprawki spełniające wymienione warunki stają się częścią sprawozdania stenograficznego bez konieczności poddawania ich pod głosowanie w Sejmie.

W regulaminowej definicji stenogramu (*sensu largo*) ograniczono się do stwierdzenia, że obejmuje on „zredagowany stylistycznie pełny zapis przebiegu obrad oraz załączniki [...]”. W treści stenogramu *sensu stricto* zamieszcza się wyłącznie wypowiedzi uczestników posiedzenia, czyli posłów oraz osób przebywających na sali sejmowej na podstawie art. 170 ust. 1–3 regulaminu Sejmu (treść tych przepisów jednoznacznie wskazuje, że piastuni wymienionych w nich urzędów mogą „uczestniczyć w posiedzeniu Sejmu”). Inne osoby przebywające na sali posiedzeń Sejmu (goście i delegacje zaproszone przez Marszałka Sejmu oraz upoważnieni przez Marszałka Sejmu pracownicy Kancelarii Sejmu) nie są uczestnikami posiedzenia Sejmu (art. 170 ust. 4). Podobnie uczestnikami posiedzenia Sejmu nie są osoby przebywające na galerii sali posiedzeń Sejmu (publiczność –

³ P. Sarnecki, uwagi do art. 176 [w:] *Komentarz do Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej*, red. A. Szmyt, Warszawa 2018, s. 822–823.

⁴ *Ibidem*.

art. 172 ust. 1 pkt 3 regulaminu Sejmu). Ograniczenie treści stenogramu jedynie do wystąpień uczestników posiedzenia znajduje potwierdzenie w art. 176 ust. 3 regulaminu Sejmu, który zakłada, że autoryzacja wypowiedzi zawartych w stenogramie może być dokonana wyłącznie przez osoby uczestniczące w posiedzeniu.

W praktyce parlamentarnej wypowiedzi osób innych niż uczestnicy obrad Sejmu są zamieszczane w stenogramie bardzo rzadko, wyłącznie w tych sytuacjach, w których ich pominięcie uniemożliwiałoby zrozumienie sensu wypowiedzi Marszałka Sejmu, posłów lub innych uczestników posiedzenia. Chodzi o przypadki, w których np. Marszałek Sejmu w wypowiedzi adresowanej do uczestników posiedzenia odnosi się do wydarzenia na galerii sali posiedzeń zakłócającego przebieg obrad. Czasami pominięcie w stenogramie treści „okrzyków z galerii” powodowałoby, że sens słów wypowiedzianych przez Marszałka Sejmu stałby się nieczytelny⁵. Innym przykładem takiej sytuacji jest jednostkowe zamieszczenie w stenogramie wypowiedzi urzędnika Kancelarii Sejmu, ponieważ jej pominięcie prowadziłoby do zatarcia sensu słów Marszałka Sejmu, których adresatem byli wszyscy posłowie obecni na sali plenarnej⁶.

Należy również zauważyć, że stenogram nie obejmuje i z przyczyn praktycznych nie mógłby obejmować wszystkich słów wypowiedzianych na sali posiedzeń Sejmu. O tym, czy dana wypowiedź jest zamieszczana w stenogramie, nie decyduje czułość stosowanych na sali plenarnej mikrofonów, ale to, czy jej adresatem są wszyscy uczestnicy posiedzenia (obejmuje to również wypowiedzi skierowane retorycznie do konkretnego uczestnika, ale wygłaszane w formie, która zakłada, że adresatami komunikatu są wszyscy posłowie). Chodzi zatem o wypowiedzi, w których intencją mówcy jest to, by jego komunikat dotarł do wszystkich uczestników posiedzenia, w odróżnieniu od rozmów prowadzonych w ławach poselskich. Stanowisko odmienne mogłoby prowadzić – w zależności od czułości stosowanych mikrofonów – do publikowania w stenogramie wymiany zdań i uwag pomiędzy siedzącymi obok siebie posłami czy rozmów prowadzonych w ławach rządowych. Sygnalizowane zagadnienie ma charakter nieostry, a praktyczne rozstrzygnięcia dokonywane w procesie redakcji stenogramu z natury rzeczy muszą wiązać się z niełatwą interpretacją obarczonych dużą dynamiką wydarzeń, do których dochodzi w trakcie obrad.

3. Wyprowadzając tok dalszych rozważań, należy podkreślić, że pominięcie w stenogramie z 1. posiedzenia Sejmu słów wypowiedzianych przez zastępcę szefa Kancelarii Sejmu, których adresatem była prowadząca obrady Marszałek

⁵ Por. np.: III kadencja, 104. posiedzenie (14.03.2001); III kadencja, 107. posiedzenie (27.04.2001); IV kadencja, 26. posiedzenie (18.07.2002); IV kadencja, 26. posiedzenie (18.07.2002); IV kadencja, 3. posiedzenie (06.11.2001); V kadencja, 47. posiedzenie (05.09.2007); V kadencja, 27. posiedzenie (26.10.2006); VI kadencja, 26. posiedzenie, (21.10.2008); VII kadencja, 38. posiedzenie (17.04.2013).

⁶ Por. V kadencja, 46. posiedzenie (24.08.2007).

Sejmu, było podyktowane wykształconymi w praktyce parlamentarnej zasadami określającymi sposób tworzenia sprawozdania stenograficznego z posiedzenia Sejmu. Treść tych słów – niezależnie od oceny doniosłości politycznej i prawnej faktu, iż zostały wygłoszone – pozostaje bez wpływu na leksykalny sens wypowiedzi Marszałek Sejmu. Jakkolwiek słowa te mogą mieć wpływ na ocenę motywów, którymi kierowała się Marszałek Sejmu przy podejmowaniu decyzji o nieogłoszeniu wyników głosowania, to ich przytoczenie nie stanowi warunku zrozumienia sensu jej wypowiedzi.

4. Zgodnie z regulaminem Sejmu protokół z posiedzenia Sejmu obejmuje „krótki zapis o przebiegu obrad”, a w załącznikach teksty uchwalanych ustaw, podjętych uchwał oraz wszystkich materiałów rozpatrywanych przez Sejm (art. 176 ust. 4 regulaminu Sejmu). Lakoniczny przepis regulaminu Sejmu pozostawia szerokie pole dla praktyki sejmowej. Treść protokołu powinna obejmować wszelkie doniosłe prawnie zdarzenia, które miały miejsce w trakcie obrad Sejmu. Warto podkreślić, że w polskiej praktyce parlamentarnej pojęcie „protokołu” było rozumiane zawsze szerzej niż wyliczenie aktów podjętych przez Sejm w trakcie obrad. Świadczy o tym przywołana wyżej, wynikająca z regulaminu Sejmu z 1935 r., kompetencja Marszałka Sejmu do skreślania nie tylko ze stenogramu, ale także z protokołu „treści sprzecznych z obowiązkiem wierności dla Państwa Polskiego”, co wskazuje, że tego rodzaju treści mogły w pierwotnej wersji redakcyjnej stać się elementem tego dokumentu, a zatem nie stanowił on jedynie zestawienia podjętych uchwał. Z kolei w okresie poprzedzającym nowelizację z 8 maja 2002 r. (M.P. 2002, nr 18, poz. 304) obecnie obowiązującego regulaminu Sejmu w protokole posiedzenia Sejmu były odnotowywane rozstrzygnięcia dyscyplinarne Marszałka Sejmu o ukaraniu posła, który dopuścił się „ciężkiego naruszenia porządku obrad”, karą „przywołania do porządku z zapisaniem do protokołu” (ówczesny art. 101 ust. 4 regulaminu Sejmu).

Syntetyczność opisu przebiegu obrad (*verba legis*: „krótki zapis”) nie może prowadzić do pominięcia zdarzeń prawnie doniosłych. Doniosłość zdarzenia opisanego w protokole nie musi wiązać się z aktywnością uczestnika posiedzenia. Wystarczy, że opisywane zdarzenie miało wpływ na przebieg posiedzenia (jak np. zakłócenia porządku na galerii prowadzące do przerwania obrad czy przerwa spowodowana informacją o zagrożeniu terrorystycznym).

Protokół posiedzenia jest prowadzony przez wyznaczonego przez Marszałka Sejmu sekretarza posiedzenia Sejmu. Organem odpowiedzialnym za przygotowanie protokołu pozostaje jednak Marszałek Sejmu (albo prowadzący obrady wicemarszałek Sejmu), dopiero bowiem jego podpis pod protokołem (podpisany wcześniej przez sekretarza) uwierzytelnia ten dokument i nadaje mu status urzędowego stwierdzenia przebiegu obrad⁷. Poseł oraz każdy uczestnik posiedzenia

⁷ M. Kudej, *Komentarz do Regulaminu Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej*, Katowice 1974, s. 55–56.

biorący udział w dyskusji mogą zgłosić zastrzeżenia lub poprawkę do sporządzonego protokołu nie później niż do chwili rozpoczęcia następnego posiedzenia Sejmu. O przyjęciu lub odrzuceniu poprawki Sejm rozstrzyga większością głosów bez dyskusji (art. 176 ust. 5 regulaminu Sejmu). W piśmiennictwie wskazuje się, że do protokołu, inaczej niż w przypadku stenogramu, dopuszczalne jest wnoszenie poprawek oraz zastrzeżeń zarówno redakcyjnych, jak i merytorycznych⁸. Celem poprawek jest skorygowanie opisu przebiegu obrad, ich przedmiotem zaś nie mogą być akty Sejmu ujęte w załącznikach. Zastrzeżenia są rozumiane jako manifestacja odmiennych niż w protokole informacji dotyczących przebiegu obrad i podjętych rozstrzygnięć⁹. O przyjęciu poprawki rozstrzyga Sejm większością głosów bez przeprowadzania dyskusji (art. 176 ust. 5 zdanie drugie regulaminu Sejmu). Za trafną należy uznać wykładnię, która zakłada, że pominięcie w treści tego przepisu zastrzeżeń nie oznacza, że wchodzi one „automatycznie” do protokołu, lecz wymagają zastosowania analogicznej procedury (głosowania bez dyskusji)¹⁰. Kwerenda stenogramów z posiedzeń Sejmu w okresie III Rzeczypospolitej nie ujawniła żadnego przypadku zgłoszenia poprawki do protokołu oraz jeden przypadek zapowiedzi zgłoszenia zastrzeżenia do protokołu (nie zakończył się on jednak formalnym zgłoszeniem oraz rozstrzygnięciem Sejmu)¹¹.

Regulamin Sejmu nie przyznaje Marszałkowi Sejmu żadnych instrumentów kontrolnych, które umożliwiałyby dokonywanie wstępnej oceny zgłaszanych do protokołu poprawek i zastrzeżeń. Projekt protokołu przygotowany przez Marszałka Sejmu jest wynikiem jego oceny tego, które zdarzenia mające miejsce podczas posiedzenia Sejmu są tymi o doniosłym znaczeniu prawnym dla przebiegu obrad. Obiektywizacja tej oceny dokonuje się jednak w procedurze, która umożliwia wszystkim posłom oraz uczestnikom posiedzenia biorącym udział w dyskusji zgłoszenie poprawki lub zastrzeżenia do projektu przygotowanego przez Marszałka. W razie zgłoszenia takich wniosków o kształcie protokołu rozstrzyga Sejm, a dopiero w sytuacji, gdy nie zostały one przyjęte, uznaje się – zgodnie z art. 176 ust. 6 zdanie pierwsze regulaminu Sejmu – że protokół został przyjęty przez Sejm.

Należy także zgodzić się z poglądem, że omawiany przepis milczy w istotnych kwestiach związanych z procedurą rozpatrywania poprawek i zastrzeżeń do protokołów posiedzeń Sejmu. W szczególności nie ma przepisów wyjaśniających, od kiedy i u kogo protokoły znajdują się do wglądu posłów (i osób „zewnętrznych” uczestniczących w danym posiedzeniu) czy jak długo ma trwać ich rozpatrywanie¹². Należy zarazem podkreślić, że ułomność regulaminu Sejmu w tym zakresie

⁸ P. Sarnecki, *op. cit.*, s. 823.

⁹ *Ibidem.*

¹⁰ *Ibidem.*

¹¹ VII kadencja, 3. posiedzenie (16.12.2011).

¹² *Ibidem.*

nie może prowadzić do przekreślenia „organizacyjnych” możliwości skorzystania z uprawnienia, o którym mowa w art. 176 ust. 5 regulaminu Sejmu.

Ocena poprawki zgłoszonej przez posła w kontekście przedstawionego modelu normatywnego

Przedmiotem poprawki do protokołu z 1. posiedzenia Sejmu RP zgłoszonej przez posła B. Budkę jest modyfikacja treści protokołu. Istota poprawki sprowadza się do zamieszczenia w protokole informacji o uwadze przekazanej Marszałek Sejmu przez zastępcę szefa Kancelarii Sejmu, który zdaniem wnioskodawcy „ostrzegął, że aby przeprowadzić reasumpcję głosowania musi zostać zgłoszony wniosek przez grupę 30 posłów, a także że wszystkie głosy zostały oddane i należy ogłosić wyniki głosowania”. Postulat posła zakłada zatem zamieszczenie w protokole słów stanowiących parafrazę zarejestrowanych przez mikrofony słów zastępcy szefa Kancelarii Sejmu, które wypowiedziane były w trakcie 1. posiedzenia Sejmu w dniu 21 listopada 2019 r.

Należy uznać, że poprawka mieści się w ogólnych ramach wyznaczanych przez art. 176 ust. 4–6 regulaminu Sejmu i powinna zostać rozpatrzona przez Sejm w trybie przewidzianym w tych przepisach. Niezależnie od oceny trafności przyjętej przez wnioskodawcę „wykładni” słów zastępcy szefa Kancelarii Sejmu, jak również od oceny ich znaczenia dla przebiegu obrad Sejmu Marszałek Sejmu powinna – bez przeprowadzania dyskusji – poddać pod głosowanie zgłoszoną poprawkę do protokołu.

Bibliografia

- Komarnicki W., *Ustrój państwowy Polski współczesnej. Geneza i system*, Kraków 2006 (reprint książki z 1937).
- Kudej M., *Komentarz do Regulaminu Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej*, Katowice 1974.
- Sarnecki P., uwagi do art. 176 [w:] *Komentarz do Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej*, red. A. Szmyt, Warszawa 2018.